

I'YAVPOTIÉ

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI · UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 2K

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND
ARCHITECTURE
CORNELL UNIVERSITY
ITHACA, N.Y.

Spored za tretji teden

Drama

Poned., 27. sept.	— Anfisa.	B
Torek, 28. sept.	Pepelka. Popoldanska predstava za ko- roško mladino.	
Sreda, 29. sept.	— Zaprto.	
Četrtek, 30. sept.	— Hasanaginica.	C
Petek, 1. okt.	— Anfisa.	E
Sobota, 2. okt.	— Hasanaginica.	B
Nedelja, 3. okt.	— Za narodov blagor.	Izven.
Poned., 4. okt.	— Anfisa.	C

Opera

Poned., 27. sept.	— Zaprto.	
Torek, 28. sept.	— Glumači, Kraljica lutk.	A
Sreda, 29. sept.	— Faust.	D
Četrtek, 30. sept.	— Lepa Vida.	B
Petek, 1. okt.	— Trubadur.	A
Sobota, 2. okt.	— Faust.	E
Nedelja, 3. okt.	— Glumači, Kraljica lutk.	Izven.
Poned., 4. okt.	— Zaprto.	

— o —

V dramskem gledališču se pripravlja Shakespeareov *Sen kresne noči* v Župančičevem prevodu. — V operi se pripravljajo Hofmannove pripovedke francoskega skladatelja Offenbacha.

ANFISA

Drama v štirih dejanjih. Spisal Leonid Andrejev. Prevel
Ivan Vovk

Režiser: g. O. ŠEST.

Fedor Ivanovič Kostomarov, odvetnik . . .	g. Terčič.
Aleksandra Pavlovna, njegova žena . . .	ga Pregarčeva.
Anfisa } sestri Aleksandre Pavlovne {	ga Šaričeva.
Ninica }	gna Gorupova.
Pavel Pavlovič Anosov } starši Aleksandre {	g. Ločnik.
Aleksandra Ivanovna } Pavlovne {	ga Rogozova.
Anosova }	ga Nikolajeva.
Babica	g. Škerl.
Ivan Petrovič Tatarinov	g. Kralj.
Andrej Ivanovič Rosental	g. Rakuša.
Gimnazijalec Peter	g. Strniša.
Pomerancev, Petrov tovariš	

Ali bi bil Andrejev napisal to dramo, če bi bil Fedor samo navaden moralni slabič in vživač, kakoršnih je vse polno na zapadu, v življenju in v literaturi? Ne verjamem. V Fedji je rahla, razbolela duša, fantastična, s potezo nakvišku. Fedja je eden tistih večnih iskačev, ki jih toliko srečujemo v ruski knjigi. Z grozo v srcu hodi za skrivnostjo, za „obrazom“, ki bi ga rad zagledal v telesnosti, v ženski; ta obraz Fedja bolj čuti in sluti nego jasno vidi v svoji notranosti. Anfisa, kača s strupom na prstu, spozna, da tudi ona ni tisti njegov obraz, da ga išče Fedjino oko že v Ninočki; to spoznaje zlomi kači hrbtenico, a preden pogine sama, piči Fedjo do smrti . . . Ne, Fedja ni samo slabič; zakaj slabiči ne izzivajo usode; on pa jo izziva, izziva jo v Anfisi, izziva jo v zagonetni starki, in jo tako sam potegne nase. Zato je tudi dramatičen.

Predstava za koroško mladino.

PEPELKA

Čarobna bajka v 7 slikah. Spisal B. M. Görner. Prevel Fr. Govekar. Na novo vprizoril A. Danilo. Glasbene točke vodi kapelnik Perič. Balet naštudiral baletni mojster Pohan.

SLIKE: 1. Pepelka. 2. V čarobnem kraljestvu. 3. Pepelka pri dvoru. 4. Ples v kuhinji. 5. Stekleni čreveljček. 6. Most se je podrl. 7. Poskušnja čreveljčka.

Kralj Kakadu	g. Danilo.
Princ Krasnoslav	ga Šaričeva.
Dvorni maršal Žolna	g. Gaberščik.
Minister Purman	g. Plut.
Nadkonjar Kobilica	g. Koleša.
Baron Montekontekukuli	g. Rogoz.
Sibila, njegova žena	ga Juvanova.
Kunigunda,	gna M. Danilova.
Serafina,	gna Bergantova.
Pepelka,	ga Pregarčeva.
Botra Valpurga, copernica	gna Rakarjeva.
Sifaks, berač	g. Micič.
Grofinja Kokodajsk	ga Lumbarjeva.
Adina, njena hči	gna Repovševa.
Grof Srakoperski	g. Ločnik.
Grofinja Srakoperska	gna Šuštarjeva.
Viktorija, njuna hči	gna Gorjupova.
Baron Kozamurinski	g. Potokar.
Suli, njegova hči	gna Vozlova.
Hedviga, nečakinja	gna Erjavčeva.
Berta	gna Lehmannova.
Baronica Buzakljun	Rumplova.
Markeza Česen	gna Žurajeva.
Hermina, njena hči	ga Peričeva.
Ilsa, dekla	gna Rovanova.
Sluga	g. Rakuša.
Kočijaž	gna S. Danilova.
Paži, sluge, Valpurgina straža, duhovi cvetlic, škratje. Balet.	

Hasanaginica

Drama v treh dejanjih. Spisal Milan Ogrizović, poslovenil Anton Funtek.

Režiser: ZVONIMIR ROGOZ.

Aga Hasanaga			g. Danilo.
Hasanaginica			ga Danilova.
Sultanija	} njiju deca {	}	ga Šaričeva.
Fata			Vida.
Meho			Ruta.
Ahmed			Mala Ljubičeva.
Beg Pintorović, brat Hasanaginičin			g. Gaberščik.
Zarifhanuma, njena mati			gna Wintrova.
Umihanuma, mati Hasanagova			ga Juvanova.
Imoski kadija			g. Gregorin.
Teta Hata	} rodbina Kadijeva {	}	gna Erjavčeva.
Teta Aiša			gna Maškova.
Ibrahim			g. Plut.
Husref			g. Strniša.
Robinjica Vlahinja			ga Rogozova.
Latifa, služkinja pri Zarifhanumi			gna Lehmannova.
Husejin, starec, sluga Hasanagov			g. Terčič.
Starejšina svatov			g. Ločnik.

Mali begovič v zibelki. Služkinje. Sluge. Vojniki (askeri). Kmetje. Sužnje. Sužnji. Igralke. Igralci. Muslimi. Muslimke. Družice. Svatje. Deca itd.

Prvo dejanje se godi na Hasanagovi kuli, drugo v hiši begovice Zarifhanume.

Čas: Hrvatska narodna pesem.

Za narodov blagor

Komedija v štirih dejanjih. Spisal Ivan Cankar.

Režiser: O. ŠEST.

Aleksij pl. Gornik	g. Gaberščik.
Dr. Anton Grozd, deželni poslanec, občinski svetnik i. t. d.	g. Ločnik.
Katarina, njegova žena	ga Juvanova.
Matilda, njegova nečakinja	gna Gradišarjeva.
Dr. Pavel Gruden, državni poslanec, občinski svetnik	g. Terčič.
Helena, njegova žena	ga Pregarčeva.
Jožef Mrmolja, občinski svetnik	gg. Škerl.
Klander, občinski svetnik	gg. Plut.
Mrmovljeva	gna V. Danilova.
Julijan Ščuka, žurnalist	g. Gregorin.
Siratka, literat	g. Rakuša.
Fran Kadivec, jurist, sorodnik Grozdov	g. Peček.
Profesor Kremžar	g. Pregarc.
Stebelce, poet	g. Strniša.
Slabo oblečen mlad človek	g. Šubelj.
Hišna pri Grudnovih	gna Lehmannova.
Prvi občinski svetnik	g. Potokar.
Drugi občinski svetnik	g. Kovič.
Peter, Gornikov sluga	g. Koleša.

Čas: polpreteklost.

„Kaj tako rezkega in resničnega nisem napisal še nikoli . . . Zdaj sem že popolnoma ostavil stezo tiste umetnosti, ki ima samo nalogo zabavati filistre, da ne zaspe v svoji masti.“ —

Cankar v pismu iz leta 1900 o komediji **Za narodov blagor**.

Glumači

(Pagliacci)

Opera v dveh dejanjih. Spisal in vglasbil R. Leoncavallo.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Canio, vodja glumačev, v komediji

Pagliaccio (tenor) g. Drvota.

Nedda, njegova žena, v komediji

Colombina (sopran) gna Thalerjeva.

Tonio, glumač, v komediji Taddeo (bariton) . g. Levar.

Beppo, glumač, v komediji Arlecchino (tenor) g. Mohorič.

Silvio, kmečki fant (bariton) g. Romanovski.

Kmetje, kmetice in otroci. — Godi se v Calabriji l. 1865.

Prva vprizoritev l. 1892. v Milanu.

I. Ljudstvo pozdravlja prihajajoče glumače, ki vabijo na večerno predstavo. Canio, vodja družbe, se pripelje s svojo ženo Neddo. Ko hoče ta z voza, priskoči Tonio, da bi ji pomagal. Canio pa mu da zaušnico in odide v krčmo, drugi gredo v cerkev. Nedda ostane sama. Kmalu pride Tonio in ji razodene svojo ljubezen, ona pa ga zasmehuje in ga udari z bičem. Ves razjarjen Tonio odhiti, ostane pa blizu na preži. — Kmečki fant Silvio, Neddin ljubček, pride in jo pregovarja, naj ž njim pobegne, kar ona naposled obljubi. Tonio je šel medtem po Cania, in baš ko se ljubimca poslavljata, ju zasači Canio. Silvio pobegne, Nedda pa Caniju ne izda zapeljivčevega imena. Canio plane z bodalom nanjo, ali Beppo prepreči nesrečo. Canio odide ves potr na svoj mali oder.

II. Predstava se začne. Colombina - Nedda, žena Pagliaccia-Canja pričakuje ljubčka Arlecchina-Beppa. Ta se oglasi pod okencem s serenado. Poprej pa še pride Taddeo-Tonio, ki bi si tudi rad pridobil ljubav Colombine. Ali Arlecchino pride, vrže Taddea skozi vrata in uživa Colombinino ljubezen, — pa ne dolgo, kajti Taddeo privede Pagliaccia baš v trenutku, ko se nezvesta žena poslavlja od ljubčka. Pagliaccio očita Colombini nezvestobo, ona pa se mu roga, kar ga silno razkači, tako da pozabi, da igra komedijo. Tudi poslušalci zapazijo, da to ni več komedija, temveč resnica. Canio zahteva vedno bolj strastno ime zapeljivčevo, ali zaman, besni Canio plane za bežečo Neddo, jo smirtno rani in ko zagleda na pomoč hitečega Silvia, umori tudi njega.

Kraljica lutk

Balet v enem dejanju (dve sliki) priredila J. Hassreiter in
F. Gaul, uglasbil J. Bayer.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: V. POHAN.

Kraljica lutk	* * *
Trgovec	g. Pohan.
Pomočnika	{ g. Simončič.
Postrežček	{ g. Ižane.
Pismonoša	g. Bekš.
Anglež	g. Drenovec.
Njegova žena	g. Vovko.
Gospa	gna Vrhunčeva.
Njena služkinja	gna Pubkova.
Kmet	gna Šuštarjeva.
Kmetica	g. Zorman.
		ga Lapajnetova.

Solo-plese plešejo gne Svobodova, Špirkova, Chladkova,
Bežkova in Vavpotičeva.

Godi se na Dunaju v sedanosti.

V trgovino z lutkami pride bogat Anglež z rodbino kupovat
lutke. Trgovec mu pokaže razne lutke, ali šele takozvano kraljico
lutk kupi in naroči, naj mu jo pošljejo drugi dan na dom.

Zvečer zapro prodajalnico. Ponoči se trgovcu sanja, da o polnoči
vse lutke ožive in po prodajalnici rajajo. Ko odbije ena po polnoči,
se trgovec zbudi in plesa je konec.

FAUST

Opera v petih dejanjih. Besedilo po Goetheju spisala
J. Barbier in M. Carré, vglasbil Charles Gounod.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: F. BUČAR.

Faust (tenor)	g. Kovač.
Mefisto (bas)	g. Zathey.
Margareta (sopran)	gna Richterjeva.
Valentin, njen brat (bariton)	g. Przibyslawski.
Marta, njena soseda (alt)	gna Ropasova.
Siebel, študent (sopran)	gna Šuštarjeva.
Wagner, „ (bas)	g. Zorman.

Vojaki, meščani in meščanke. Prikazni v podzemeljskem kraljestvu. — Plese priredil g. baletni mojster Pohan. — Godi se na Nemškem v začetku šestnajstega stoletja. — Prva vpriporitev l. 1859. v Parizu.

I. Faust obupuje, ker je uvidel, da je v vedi zaman iskal rešitve svetovne uganke. Že si hoče vzeti življenje, kar zapojo velikonočni zvonovi in ga iztrgajo mračnim mislim. Sedaj pokliče hudiča na pomoč. Mefisto mu obljubi novo mladost, če se mu Faust zapiše. Faust privoli po težkem boju še-le, ko mu je Mefisto pričaral Margaretino podobo pred oči.

II. Ljudstvo plje in raja pred mestom. Valentinu, ki se odpravlja na vojno, obljubita Wagner in Siebel, da bosta čuvala njegovo sestro Margareto. Pivcem se pridruži Mefisto in se spre z Valentinom; a Mefistu ne škodi orožje; vsi spoznajo osupli, da se bijo z vragom samim in se umaknejo. Mefisto pokaže Faustu Margareto, ki prihaja iz cerkve. Faust jo nagovori, ona ga zavrne.

III. Mefisto položi dragocen nakit Margareti na prag. Deklica ga najde, si ga nadene in je vsa očarana. Faust pride, in med obema vzplamti ljubezen.

IV. Valentin se je vrnil domov. Mefisto zapoje zabavljivo podoknico, Valentin plane iz hiše in pade smrtno ranjen v boju zoper Fausta in Mefista. Margareto, ki se vrže plakaje na umirajočega, prekolne. — P r e m e n a. Margareta išče utehe v cerkvi, ali zli duh jo muči, dokler se nezavestna ne zgrudi.

V. Mefisto privede Fausta v svoje čarobno kraljestvo, kjer ga omamijo lepe grešnice. (Balet.) Toda Fausta peče vest, spomni se Margarete, prikazni izginejo, in nenadoma je zopet na zemlji. Mefisto ga vede k Margareti. — P r e m e n a. Margareta je v ječi, ker je umorila svoje dete. Faust jo hoče rešiti, a je ne more pregovoriti, da bi šla z njim. Ko se prikaže še Mefisto, kliče prestrašena deklica v skrajni sili nebesa na pomoč: Bog se je usmilil in jo sprejme k sebi. Fausta odvede Mefisto.

LEPĀ VIDĀ

Opera v štirih dejanjih. Besedilo po Josipu Jurčiču
vglasbil Risto Savin.

Dirigent: I. BREZOVSEK.

Režiser: F. BUČAR.

Anton, kmet in krčmar blizu Sušaka (bariton)	g. Levar.
Vida, njegova žena, poprej šivilja na Reki (sopran)	gna Zikova.
Neža, gospodinja pri Antonu (alt)	gna Šterkova.
Grega, njen oče (bas)	g. Pisarevič.
Alberto, mlad Benečan (tenor)	g. Kovač.
Pietro, njegov prijatelj (bas)	g. Zathej.
Ninetta, služkinja pri Albertu (sopran)	ga Trbuhovičeva.
Giovanni, sluga pri Albertu (bas)	g. Zorman.
Lola, plesalka (sopran)	gna Chladkova.
Gost (tenor)	g. Simončič.
Prva deklica (sopran)	gna Vrhunčeva.
Druga deklica (sopran)	gna Šuštarjeva.

Gostje, maske, romarji. — Godi se v začetku devetnajstega stoletja blizu Sušaka, v Benetkah in na Trsatu. — Nove dekoracije po načrtu akad. slikarja Klemenčiča naslikal gospod Skružný. Plese priredil baletni mojster Pohan. — Prva vprizoritev l. 1910. v Ljubljani.

I. Vida uide ponoči z Benečanom Albertom.

II. Biva že leto dni pri Albertu, ki pa ljubi plesalko Lolo. Albertov prijatelj Pietro si zaman skuša pridobiti Vidino ljubezen. Dasi se je uveril o nje zvestobi, jo Alberto vendar pahne od sebe.

III. Vido je prignalo hrepenenje po otroku domov. Mož Anton jo z veseljem pozdravi in hoče ž njo srečno živeti; a Vida ga ne more ljubiti.

IV. Na Trsatu, kamor sta prišla poleg Vide in njenega moža tudi Alberto in Pietro, izve Anton za preteklost svoje žene. Ko mu ta vse prizna, plane Anton na Alberta in ga zadavi; on sam se zgrudi mrtev: zadela ga je kap. Vida zblazni.

TRUBADUR

(IL TROVATORE)

Opera v štirih dejanjih. Besedilo spisal S. Cammerano, prevel A. Štritof. Vglasbil G. Verdi.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: F. BUČAR.

Grof Luna (bariton) g. Romanovski.
 Leonora (sopran) gna Richterjeva.
 Ineza, njena družica (sopran) gna Vrhunčeva.
 Azucena, ciganka (mezzosopran) gna Thierryjeva.
 Manrico, njen rejnec, trubadur (tenor) . . . g. Drvota.
 Ruiz, njegov prijatelj (tenor) g. Mohorič.
 Ferrando, načelnik grajske straže (bas) . . . g. Zupan.
 Ciganski poglavar (bas) g. Vovko.
 Sel (tenor) g. Simončič.

Služinčad, spremstvo, vojaki, cigani. — Godi se deloma v Biskaji, deloma v Aragoniji v 15. stoletju. — Prva vprizoritev l. 1853 v Rimu.

I. Ferrando pripoveduje straži, da je imel stari grof Luna dva sina. Mlajšega je bila neka ciganka začarala. Ker so jo zato sežgali, je ugrabila njena hči Azucena grofovo dete in ga baje iz maščevanja vrgla v ogenj. Po nalogu rajnega grofa, ki tega nikdar ni mogel verjeti, išče Ferrando zločinsko ciganko. — **Premena.** Leonora razodene Inezi, da ljubi trubadurja. Grof Luna hoče zapeti Leonori podoknico. Sreča se s svojim tekmečem Manricom ter ga pozove na dvboj.

II. Azucena pripoveduje Manricu grozne doživljaje iz svoje preteklosti in mu odkrije svoje sovraštvo proti Lunovim, Manrico sklene maščevati se nad protivnikom. V tem pride sel s poročilom, da namerava Leonora iti v samostan, ker misli, da je Manrico mrtev. — **Premena.** Luna hoče prepričati Leonorin vstop v samostan, Manrico prihiti in odvede Leonoro.

III. V taborišče grofa Lune privedo Azuceno, v kateri spozna Ferrando zločinsko ciganko. — **Premena.** Manricu in Leonori naznani Ruiz, da vedejo Lunovi vojaki Azuceno na grmado. Manrico odide, da bi jo rešil.

IV. Manrico je z Azuceno vred pal v roke Lunu. Oba sta obsojena na smrt. Pred ječo toži Leonora, Z dvora se čuje mrtvaški zbor, iz ječe Manricova pesem. Da bi rešil Trubadurja, obljubi Leonora Lunu, da se mu bo vdala. — **Premena.** Leonora, ki je bila vzela strup, pride v ječo po Manrica; on pa jo palme od sebe, misleč, da mu je postala nezvesta. Ko Leonora umre, da Luna Manrica sežgati, Azucena mu razodeno grozno skrivnost: Bil je tvoj brat.

Hoffmannove pripovedke.

Komična opera v 4 slikah. Spisal Jacques Offenbach.

Nemški pisatelj E. F. A. Hoffmann, rojen l. 1767. v Königsbergu, je bil vsestransko naobražen, vendar pa ni našel doma zasluženega priznanja. Njega sodobniki so bili mnenja, da človek, ki danes piše novele, jutri vihti v koncertu ali gledališču taktirko, dopoldne slika pokrajine, popoldne pa rešuje

Jacques Offenbach

juridične probleme — da tak človek pač ni prav posebnega upoštevjanja vreden, ker ne more biti nikjer globok. Mnogo bolj nego doma so ga vpoštevali na Francoskem in tudi na Vngleškem, in po zaslugi francoskega komponista Offenbacha je postal Hoffmann kot junak opere („Hoffmannove pripovedke“) ovekovečen. Za vse svoje kulturno delovanje ni prejel nobenega priznanja, prav ista smola se ga drži tudi kot junaka opere, ker se mu vsakokratni obetajoči se ljubezenski užitki spremene v neuspeh; in končno tudi opero samo zasleduje dolgo

let usoda, da ne pridobi zasluženega priznanja.

Francoski libretist Jules Barbier je zbral nekaj Hoffmannovih novel, ki so vглаšene na isti osnovni ton, ter je sestavil libreto za opero v štirih slikah. Kot junaka je postavil Hoffmanna samega. Vsebina vseh štirih slik je ista: Hoffmann ljubi žensko, ki je v prvi sliki slavna operna pevka Stella, v drugi avtomat Olympia, v tretji Giulietta in končno v četrti Antonia. Vrag, ki nastopi zapored kot „mestni svetovalec Lindorf“ kot „optik Coppelio“, kot „general Dapertutto“ in

končno kot zdravnik „Mirakel“, poželi Hoffmannovo dušo, ker je pa za sedaj še ne more dobiti, ga hoče vsaj trpinčiti s tem da ga zaplete vedno in vedno v ljubezenske mreže, ko se pa zaljubljenec že misli na cilju ljubezni, mu zopet in zopet izpodnese stolček.

Ta redka in bajna vsebina je že zelo bolnega Offenbacha tako prevzela, da je premagal vse bolečine ter porabil vsako prosto minuto za vglasbitev tega dela.

Offenbachu ne more nihče odrekati izredne glasbene nadarjenosti, kajti malokomu se je posrečilo s tako skromnimi sredstvi marsikako situacijo tako lepo izslikati kot njemu. Njegov Mirakel v Hoffmannovih pripovedkah je do danes nepresegljiv, dasi je porabil Offenbach za to svojo skico, za katero bi rabil vsak moderni komponist cel regiment instrumentov, le takorekoč najsiromašnejši orkester. Da je kmalu obrnil hrbet resni glasbi in se nagnil pariški dobičkonosni opereti, se ne smemo preveč čuditi, ker je bil vendarle sin onega rodu, ki nikdar ne zametuje posvetnega blaga. Dasi je vsebina njegovih operet, ki so sto in stokrat napolnile pariška in druga gledišča, zelo dvomljive vrednosti, bodo še dolgo živele zaradi premnogo divnih melodij, ki so nagosto nakopičene v njih.

V Hoffmannovih pripovedkah se je hotel Offenbach vrniti od operete h komični operi, kar se mu je tudi posrečilo. Poleg scene Miraklove najdemo še mnogo lepih biserov, tako divne valčke Olympijine, ljubezenski spev Hoffmannov Giulietti, duet z Antonijo in zlasti njeno predsmrtnico, katero je napisal že z zadnjimi močmi in je postala tako Offenbachova labodnica. Tik pred koncem tega dela je umrl, in instrumentacijo zadnjega dela je izvršila tuja roka. L. 1881. se je opera prvič vprizorila v Parizu, a ni našla popolnega razumevanja, ker ni bila po vsebini razumljiva. Usodepolno je bilo tudi za opero, da je med nje vprizoritvijo v Ringteatru na Dunaju izbruhnul požar, ki je zahteval toliko človeških žrtev. Skozi četrto stoletja je bilo to delo raditega izgnano iz vseh gledišč, danes pa je po vseh večjih odrih stalno na repertoarju.

Prof. dr. P. K.

V spomin Mariji Reisnerjevi.

Rad mislim na čase, ko smo hodili še na drugo galerijo. Bila je vedno polna. Naša stara Ljubljana je ljubila gledališče. Iz vseh predmestij so prihajali in so uživali stari znani reper-toar z navdušenjem preprostega človeka, ki želi na odru vi-deti sebi enak svet. Tudi ona je prišla iz predmestja, s Poljan. Mlada, nadarjena, začutila je v sebi poklic; vstopila je v Borštnikovo šolo in je postala igralka. Imenovala se je Marica Ogrinčeva. Časopisi so prorokovali temperamentni debutantki lepo bodočnost. Deželni odbor pa jo je poslal na Dunaj v dramatično šolo.

Mnogo let pozneje sva se videla „Kako je pri vas svetlo“, sem rekel, ko sem stopil v njeno stanovanje, kajti že dolgo nisem bil v tako svetli sobi. Njena knjižnica je bila polna izbranih del. Po mizah so ležali spomini preteklih gle-daliških časov: fotografije igralcev iz njene dobe. Ineman, Deyl, Hašler, Růckova, Danilova in razni drugi znanci in nez-nanci. Med njimi seveda tudi Borštnik, o katerem je vedno z navdušenjem govorila. O sebi ni hotela govoriti: spominjal sem jo nekaterih njenih vlog, ki sem jih videl kot mlad študent: Polonice, („Rokovnjači“), vile („Sedem gavranov“), blazne prin-cese („Otok in Struga“) in drugih. Ona pa je zamahnila z roko. In vendar je v nji še vedno živela umetnica, ki je hotela ustvarjati. Dobrodelna prirediteljica za „Domovino“ v našem gle-dališču, ki jo je vodila, se ji je izborna posrečila. V Novem mestu in v Idriji so bile gledališke vprizoritve zanjo edino življenje. Imela je fin okus in trezen presodak. Našo gleda-liško krizo je zasledovala z budnim zanimanjem in je po-zdravila vsak poskus, da bi se gledališče zopet oživilo. Ūsoda jo je bila v zgodnji mladosti zanesla na oder, kamor je spa-dala. Bilo je to v prvi cvetoči dobi našega gledališča, ko smo leta 1892. otvorili novo gledališko poslopje. Pod vodstvom Ine-manovim se je takrat naše gledališče lepo razvijalo. Bila je srečna v svojem bohemstvu. Toda poročila se je in je dala gledališču slovo. Bivanje v malih mestih ji je nudilo priliko, da je porabila svoje zmožnosti za ljudsko prosveto in zabavo. Kdor pozna naše malomeščansko življenje, si lahko misli kakšna sreča je bila za njo, ko se je vrnila v Ljubljano. Pa takrat niti Ljubljana ni bila veliko mesto, kakor ni niti danes: toda imela je vsaj gledališče. In tu in tam se je pojavil kak znanec na poset: literat, igralec ali študent. Prijateljice ni

imela, to je bilo zelo razumljivo: rada se je spomnila Vide in drugih, a te so bile daleč. Tako je živela med svojimi knjigami: našla je vedno kaj novega. Čitala sva Osipa Dymova „Nju“. Tako ji je ugajala ta globoka tragika brez junaške poze in gest.

Marija Reisnerjeva

„Nju!“ . . . Igrala se je z zlatim bodalcem in se je smejala z zamišljenim smehom. Pokloni so ji bili prav tako zoperni, kakor prazno opravljanje. Ljubila je naravnost in preprostost, zato je ljubila stare Ljubljance z vsemi dobrimi in slabimi navadami. Obsojala je naše prazno življenje. Da, svetlo je bilo pri njej! Tudi Cankar je rad prihajal k nji kramljat. Rekel sem ji, naj otvori salon, da bi se včasih sešla umetniška družba. Ona je imela pomiselke. Občuтила je srčno praznino, ker ni mogla živeti umetnosti na odru. V tem je

bil kos njene tragike, dasi se je zdela na zunaj srečna in zadovoljna. Pa o tem ni rada govorila. Zato jo je tembolj razveselil vsak lep pojav v naši umetnosti.

Ko se je letos vrnila iz Karlovih varov, mi je pravila, kako je bila v Pragi v Pištekovem divadlu. Vsa druga gledališča so bila namreč razprodana. Vsa navdušena je pripovedovala o živahnem kontaktu med odrom in gledališčem.

„To je življenje, pogovarjali so se takorekoč z odrom.“ Zadnjič sem jo videl pri ruskih predstavah. „To je igra.

To je bodočnost,“ je rekla. Bila je navdušena nad Ljubljano, ki je napolnila gledališče. Govorila sva o starih in novih časih. Imela je toliko lepih, zrelih misli.

„Napišite kaj,“ sem ji rekel, „sedaj imate čas.“

Imela je lep slog, poznala je slovenščino v vsej njeni krasoti.

„Da,“ je rekla, „treba bi bilo toliko povedati.“

Dogovorila sva se, da pridem v enem tednu po prvi feljton. — V tem pa je prišla smrt tiho in nenadoma. Smrt, ki so jo tako redki prav razumeli in ki je bila tako razumljiva onim, ki so jo poznali. Bila je v nji ona globoka tragika, ki je ne doseže človeška krivda.

Malo pogrebcev jo je spremilo do konca. Tam smo se spomnili onih časov našega gledališča, njene velike vere v srečo, njene ljubezni do umetnosti in „Nju . . .“

I. L.

Cene prostorom

Parter	Drama	Opera
Sedež I. vrste	24 K	30 K
„ II. - III. vrste	20 „	26 „
„ IV. - IX. vrste	18 „	22 „
„ X. - XIII. vrste	14 „	18 „
Dijaško stojišče	3 „	3 „

Lože

Lože v parterju in		
I. redu za 4 osebe	100 „	140 „
Balkonske lože za 4 osebe	70 „	100 „
Nadaljne vstopnice v		
I. redu in parterju	20 „	25 „
Nadaljne vstopnice v		
balkonskih ložah	15 „	20 „

Balkon

Sedež I. vrste	15 „	18 „
„ II. - III. vrste	10 „	14 „

Galerija

Sedež I. vrste	7 „	8 „
„ II. - V vrste	6 „	6 „
Stojišče	2 „	2 „

Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri dnevni blagajni (**operno gledališče**) od 10. do pol 1. ure in od 3. do 5. ure proti 10% povišku in na dan predstave pri blagajni za gorenje cene.

Med predstavo vstop ni dovoljen.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, dr. Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

